

Dragocenosti ptujske knjižnice

In dieser Figur siehet
man / in welchem Zeichen zu
jedem Glied das Lassen zu
menden sey.

Laß an eim Glied zu kainer frist/
Wann der Mond in dem Zeichen ist.
Das demselben Glied zu gehört/
Dann das haben alle Artzt gwert.

25206

S-5617-N-d

14.6.1988

Dragocenosti ptujske knjižnice

Katalog razstave posvečene

40-letnici Študijske knjižnice
30-letnici združitve z Ljudsko knjižnico
95-letnici Ferkove knjižnice

LJUDSKA IN ŠTUDIJSKA KNJIŽNICA PTUJ

Razstavni paviljon Dušana Kvedra Ptuj
13. 6.—1. 7. 1988

V letu 1988 praznuje naša knjižnica več pomembnih jubilejev. Mineva 40 let od ustanovitve Študijske knjižnice (odlok OLO št. 4007/1 z dne 27. 7. 1948), 30 let od združitve z Ljudsko knjižnico, pa tudi 95 let, odkar je bilo v Ptujju ustanovljeno Muzejsko društvo, istočasno pa tudi njegova strokovna knjižnica, po njenem ustanovitelju imenovana tudi Ferkova knjižnica. Prav tej knjižnici gre zahvala za velik del dragocenosti, ki jih hranimo.

V svojih fondih hrani knjižnica preko 140.000 enot gradiva (v štetje so zajete predvsem knjige), letno izposodi 120.000 enot gradiva in beleži okrog 50.000 obiskov. V njej dela 17 delavcev in ima štiri oddelke: študijskega, ljudskega, mladinskega in oddelk potujoče knjižnice. Ima pa tudi tri bogate posebne zbirke, to so: dragocene knjige, domoznanstvo in muzikalije.

Razstava, s katero se tokrat predstavljamo, je razdeljena v dva dela. V pritličju razstavljamo dokumente, ki obeležujejo zgodovinski in delovni utrip naše knjižnice. Razstavljeni so ustanovitveni akti, nekaj primerov zapisnikov iz prvih povojnih let, na ogled je tudi nekaj dokumentarnega gradiva o naših prireditvah in jubilejih. Poseben razdelek pa je namenjen bodočnosti, v katero vsi knjižnični delavci skupaj z vami upamo in verujemo. Predstavljamo vam namreč izsek iz načrtov za bodočo knjižnico, ki bo, če bo do realizacije prišlo, prvič v zgodovini obstoja naše dejavnosti na Ptujju resnično namenjena knjižnici. Od vsega začetka knjižnica namreč gostuje — v glavnem po samostanih (najprej v Dominikanskem, sedaj v Minoritskem) in tako je po 40. letih začasnih rešitev prostorske problematike in improviziranja verjetno tudi naša vera v razrešitev tega problema toliko bolj realna.

Glavni del razstave pa namenjamo predstavitvi naših dragocenosti, ki smo jih uspeli v vseh teh letih pridobiti in ohraniti. Naša knjižnica se ponša s precejšnjim bogastvom dragocenih tiskov, zato smo lahko zaradi omejenega prostora razstavili le izbor najzlahtnejšega med dragocenim gradivom. Zaradi boljše preglednosti smo gradivo razstavili v posameznih skupinah.

V prvi skupini so neslovenske dragocene knjige od inkunabul do 18. stoletja. Ta del se tako začneja z najstarejšo knjigo, ki jo hranimo v svojih fondih, z latinsko Biblio — inkunabulo iz leta 1475.

V drugi skupini predstavljamo slovenske knjižne redkosti od 16. do 19. stoletja. Začenjamo jo s Trubarjevim Novim testamentom, ki je last Minoritske knjižnice, vendar knjigo zaradi boljše varnosti hranimo v naših fondih. Razstavljena je tudi Dalmatinova Biblia — »mati slovenske besede« in ponos sleherne knjižnice, ponša pa se tudi s Herbersteinovimi Moskovskimi zapiski iz leta 1550, saj enega od pet izvodov, ki so se v svetu ohranili, hranimo prav mi. Tudi Herbersteinovo delo Gratae posteritati je edini znani primerek, vsaj v Jugoslaviji.

V tretjem sklopu predstavljamo dragocene knjige iz domoznanske zbirke, kjer začenjamo z Nemško-slovenskim katekizmom Antona Krempla, tiskanim leta 1826 na Ptujju, predstavljamo pa tudi črkopis dajničico v Dajnkovem delu Čelarstvo ter gajico pri Stanku Vrazu.

V zadnji razdelek smo uvrstili rokopise in na začetek postavili Herbersteinov rokopisni izvleček na pergamentu iz Gratae posteritati. Časovno segajo ti zapiski v leta 1506 do 1558. Zaključujemo pa ta razdelek in s tem tudi razstavo dragocenosti z dvema rokopisnima notnima zapisoma iz 18. stoletja, avtorjev Sgatberonija in Castelija.

Ker vsega, kar bi vam radi iz svojih bogatih fondov pokazali, nismo mogli razstaviti, smo v katalog uvrstili še seznam dragocenega gradiva, na katerega bi vas radi opozorili in ki je prav tako kot razstava le izbor iz dragocenosti.

Namen naše razstave je bil, da kar se da delovno proslavimo naše obletnice in da pokažemo čim širšemu krogu ljudi, kakšne zaklade hrani ptujska knjižnica ter da s tem prikažemo vsaj en del od vseh naših dejavnosti. Zato smo kljub sedanjim težavam in poznavanju težkih let iz zgodovine ptujske knjižnice prežeti s ponosom, da smo vse te dragocenosti ohranili, in upanjem, da nam bo vsem skupaj to uspevalo tudi v bodoče.

Lidija Majnik

Faint, illegible text at the top of the page, possibly a header or introductory paragraph.

Second block of faint, illegible text.

Third block of faint, illegible text.

Fourth block of faint, illegible text.

SEZNAM RAZSTAVLJENEGA GRADIVA

I. DRAGOCENE KNJIGE OD INKUNABUL DO 18. STOLETJA — NESLOVENSKI TISKI

1. BIBLIA (lat.), Venetiis: p. Francisci (Renner) de Hailbrun et Nicolaus de Frankfordia, 1475. gotica. Inkunabula. Originalna vezava iz 16. stol., usnje z renesančnimi vzorci. Pod njimi so bili pred restavriranjem (1986) zlepljeni razni tiski in rokopisi, od katerih so bibliotekarji iz NUK identificirali fragmente ponovne izdaje Lutrovega zbornika antinomejskih členov (1538), drobec iz vloge Postave (Lex), prav tako iz protestantske teologije ter odlomke iz dela Alberta Velikega, slovitega dominikanskega misleca, ki je izšlo v 16. stol. Na hrbtu je bila lepenka z napisom in letnico. Na notranji strani prednje platnice je bil vlepljen neidentificiran dvobarvni tisk (odlomek misala). To je najstarejša knjiga v Ljudski in študijski knjižnici Ptuj. (Lit.: A. Gspan: Inkunabule v Sloveniji. 1957, 112, 305—306)

Inv. št. N-23625-D

2. PELBARTUS DE THEMESWAR: STELLARIUM CORONE BENEDICTE MARIE VIRGINIS: IN LAUDEM EIUS P. SINGULIS PREDICATIONIBUS ELEGANTISSIME COAPTATUM. Basilae 1480. got. Inkunabula. Nakazani znaki za inicialke. Vezava je kasnejša (belo usnje — les). Prvotno nahajališče je Admontski samostan. J. B. Holzinger jo l. 1881 podari Ferkovemu muzeju. V Gspanu ni omenjena. Drugi primerek se nahaja v Jugoslavenski akademiji v Zagrebu.

Inv. št. N-23622-D

3. MISSALE SANCTUM RITU SANCTE ECCLESIAE PRAGENSIS IN BOHEMIA. Lipsiae 1522. Vezano več listov pergamenta. Misal je bogato ilustriran. Številne grafičke so ročno obarvane. Stara vezava je iz 16. stoletja. Misal je bil l. 1986 restavriran.

Inv. št. N-23617-D

MISSALE SANCTUM RITU SANCTE ECCLESIAE PRAGENSIS IN BOHEMIA.

4. MELANCHTON (PHILIPP SCHWARZERT) — CASPAR PEUCER: CHRONICA CARIONIS VON ANFANG DER WELT BISS OFF KEISER CAROLUM DEN FÜNFTEN... Wittemberg 1578. Knjiga je vezana v lesene platnice, obdane z usnjem. Na prednjem usnjenem omotu je portret M. Lutra. Kot pri vseh knjigah prejšnjih stoletij je tudi tu značilen dolg naslov. To je prevod iz latinščine, avtorja Johanna Cariona (1499—1538). Delo je prevedel in uredil nemški šolnik, protestantski reformator, Lutrov sodelavec ter tvorec Augsburgske veroizpovedi, pa tudi humanist in filozof Melanchton (1497—1560) ter njegov zet, univerzitetni profesor in voditelj kriptokalvinistov, Peucer (1525—1602).

Inv. št. N-23620-D

5. ADAM LONICERI: KREUTERBUCH: KUNSTLICHE CONFERTEYTUNGE DER BÄUME... In Franckfort 1582. Lesene platnice so zavite v usnje s tipično renesančno vezavo 16. stoletja: reliefne podobe biblijskih oseb ali portreti protestantskih reformatorjev. Obravnava v glavnem botaniko, vsebuje pa tudi poglavja iz živalstva, antropologije, rudarstva, zlatarstva in gumarstva. Barvne ilustracije so ročno kolorirane. Loniceri je sin znanega hebraista in sodelavca nemških protestantov Johanna in je bil po poklicu zdravnik in fizik; umrl l. 1586.

Inv. št. N-16199-D

6. IOACHIMO CAMERARIO: a) SYMBOLORUM ET EMBLEMATUM EX VOLATIBILIS ET IN SECTIS DE SUMPTORUM. CENTURIA TERTIA COLLECTA. Norimberg 1598. b) SYMBOLORUM ET EMBLEMATUM EX ANIMALIBUS QUADRU PEDIBUS DE SUMPTORUM CENTURIA ALTERA COLLECTA — Norimberg 1598. Knjigi sta vezani v usnje. Prva prikazuje simbole in mozaike predvsem iz ptičjega sveta, druga pa ostalih živali. V obeh knjigah sta ekslibrisa iz leta izida (Georgius Gäller p) in Holzingerjev podpis ter podatki o podaritvi Ferkovemu muzeju 1881. Pergamentni ovitek z vtisnjenim pozlačenim ornamentom. Avtor je bil zdravnik (1534—1598).

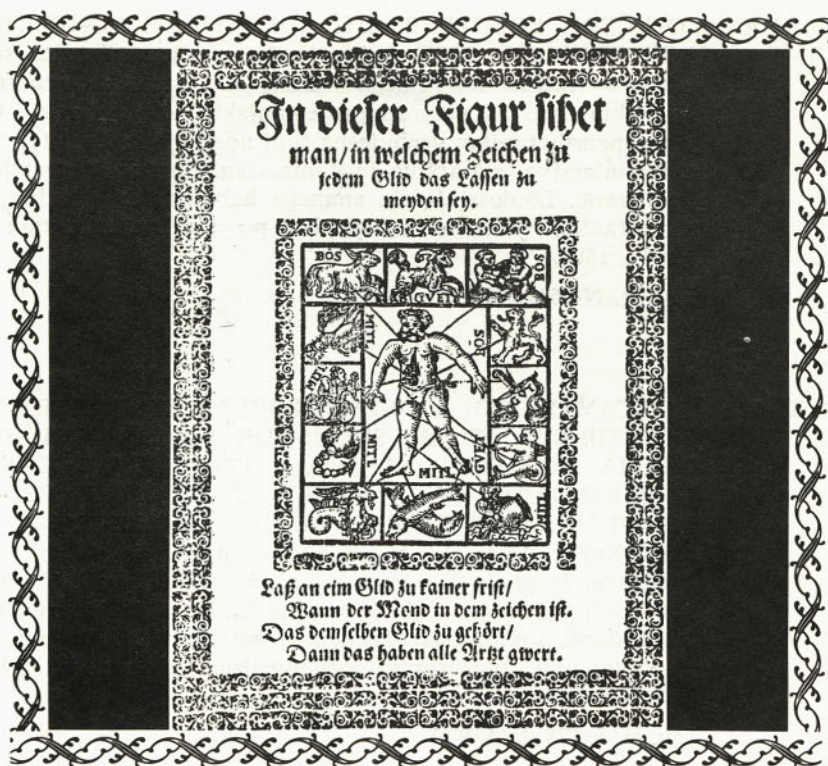
Inv. št. L-178 do 179-D

7. VOLLSTÄNDIGES NÜRNBERGISCHES KOCH-BUCH ali DER AUS DEM PARNASSO EHMALS ENTLAUFFENEN KOCHIN... Nürnberg 1691. Obširna kuharica (čez 1000 strani + indeksi), ki ne zajema samo receptov, temveč ima tudi obširne indekse, kar jo dela pripravno in priročno. Knjiga ima lesene platnice prevlečene s pergamentom in s sponkami.

Inv. št. N-16049-D

8. SCHREIB CALENDER AUSS DAS JAR... MDXCIX... Grätz, Hausen-Schmidt. Koledar z usnjenimi platnicami in ilustracijami je uredil znamenit matematik, fizik, astronom in astrolog Johann KEPLER (1571—1630) v času, ko je 3 leta služboval v Gradcu. Poleg koledarskega dela je zanimiva Keplerjeva razprava Auff die bedeutungen der siben Planeten und Irer Aspecten.

Inv. št. N-16032-D

SCHREIB CALENDER AUSS DAS JAR . . . MDXCIX . . .

9. GRÄZERISCHES SACK-CALENDER AUF DAS Jahr... 1733. Primerek miniaturnega koledarja je vezan v lesene platnice z okrašenim zelenim pergamentom.

Inv. št. N-16109-D

10. PARACELSI (PHILIPPUS AUREOLUS THEOPRASTI BOMBASIS VON HOHENHEIM: OPERA. I. Th. Strassbrug 1616. Paracelsus (1493/94-1541) je bil eden najslavnejših novoveških zdravnikov v Evropi in je utemeljitelj novih pogledov. Večkrat je študijsko potoval po slovenskih deželah in kakšnega pol leta tudi živel v Ptuj (med 1523 in 1524). To je tretja Huserjeva izdaja celotnih Paracelsovih del. (Lit.: A. Poznik, ZZZNT 1985, 115).

Inv. št. N-23619-D

11. ALBERTUS CRANTZIUS: VIRI IN THEOLOGIIJA ET IURE PONTIFICIO CELEBERRIMI, HISTORICIQUE CLARISSIMI, WANDALIA DE WANDALORUM VERA ORIGINE... Hanoviae 1619. Knjiga opisuje cerkveno zgodovino in znane papeže. Zanimiva je iz historičnega vidika, zlasti za zgodovino Slovanov. Avtor je znan nemški zgodovinar iz 16. stoletja ter doktor filozofije in teologije (1455 Hamburg — 1517). (Lit.: Lexikon F. Theol. u. Kirche. VI. 1934, 231).
- Inv. št. L-339-D

12. HIERONIM MEGISER: ICONOLOGIA CAESARUM ODER SUMMARISCHE KEYSER CHRONICKEN AUSSZUG... zu Linz 1616. Vsebuje kratke biografije cesarjev od Julija Cezarja pa do leta 1616, ko je bila knjiga izdana. V pergamentnih platnicah so zlepljeni starejši neidentificirani tiski. Megiser (ok. 1554 Stuttgart — 1619) je bil nemški šolnik, lingvist in polihistor, zaslužen tudi za slovenski jezik in sopotnik slovenskih protestantov.

Inv. št. N-25873-D

13. DIOSCORIDIS PEDACIUS ANAZARBEI: »DE MATERIA MEDICA«... Mayn 1610. Avtor je grški zdravnik iz 1. stol., ki je opisal okrog 600 rastlin ter 750 zdravil. Rastline so kolorirane. (Lit.: Med. enc. 2. 1957, 174).

V isti knjigi privezano: HIERONYM BRAUNSCHWEYG: ARS DESTILANDI ODER DIESTELIER KUNST DESS WOLERFAHRENEN... Strassburg 1610. Lepe kolorirane naslovne ilustracije.

Inv. št. N-16192-D

14. HELMOLDI — ARNOLDI: CHRONICA SLAVORUM... Lubecae 1659. V delu je podan opis pokristjanjevanja in germanizacije gornjih slovanskih področij. Nemški kronist Helmold je bil rojen pred l. 1125 ter umrl po 1177. Arnoldi je bil opat v Lübecku (1177—1212). Nepopolna izdaja je izšla 1556, prva popolna pa 1581. (Lit.: Lexikon f. Theol. u. Kirche I. 1930, 694; IV. 1932, 951).

Inv. št. L-428-D

15. AUSSFUHRLICHE UND WAHRAFFTIGE BESCHREIBUNG WIE ES MIT DENEN CRIMINAL — PROCESSEN UND DARAUFF ERFOLGTEN EXECUTIONEN WIDER DIE DREY GRAFFEN FRANZEN NADASDI /PETER VON ZRIN/ UND FRANZ CHRISTOPHEN FRANGEPAN... Wienn 1671. Delo opisuje sodni proces proti trem »veleizdajalcem« avstrijske krone iz l. 1671 z 9 grafičnimi prikazi sodnega postopka.
Inv. št. N-20927-D

16. SEBASTIAN FRANCKE: VON WÖR DE CHRONICA ODER ZEITBUCH UNND GeSCHICHTBIBEL... Franckfurth am Mayn 1674. Kronika je razdeljena na več poglavij in opisuje svet, kot je to običajno v tem stoletju, od Adama naprej, s poudarkom na cerkveni zgodovini. Zanimiva je veduta mesta Nürnberga s prikazom življenja zunaj mestnega obzidja. Francke (1499 Donauwörth — 1542) je panteist, spiritualist in protestant. 1. izdaja je izšla 1531 v treh delih. Ta izdaja je bila že restavrirana in na novo vezana.
Inv. št. N-16132-D

17. FERDINAND ERNEST AB HERBERSTAIN: NORMA ET REGULA STATICA... Viennae 1686. Zanimiva je prednaslovna ilustracija in grb Herbersteinov. Knjiga je restavrirana 1986. Avtor je iz rodbine šlezjskih Herbersteinov.
Inv. št. N-23626-D

18. STEFAN ZAGREBECZ: HRANA DUHOUNA OVCHICZ KERSCHANZKEH... PABULUM SPIRITUALE OVIUM CHRISTIANARUM. III. Zagabriae 1723. Knjiga je vezana v les in usnje z ornamentami. Avtor (1688 Zagreb — 1742) je bil kapucinski redovnik in je služboval po hrvaških in štajerskih samostanih. Je pisec 5 zbornikov slikovitih pridig, ki so izhajale v Zagrebu in v Celovcu. V knjižnici so poleg tega ohranjeni še 2. in 4. del.
Inv. št. L-367-D

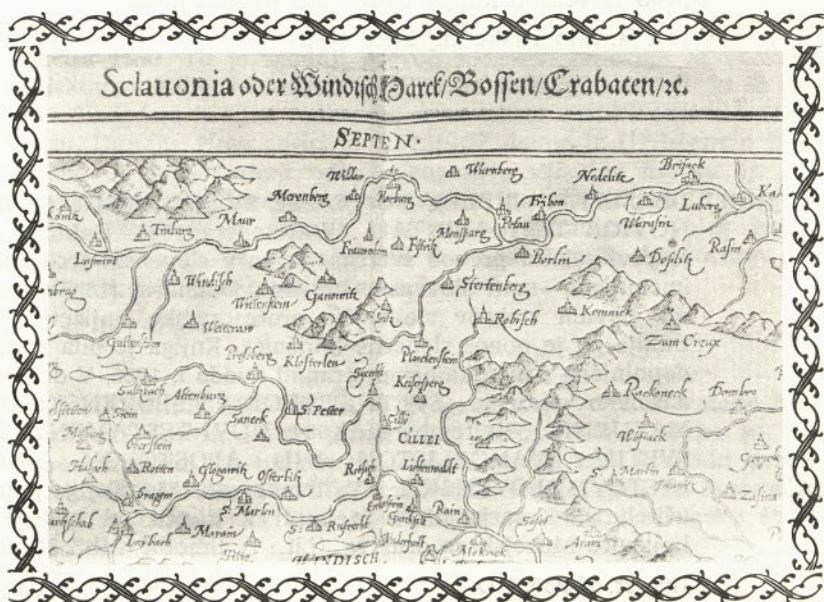
19. CARL VON LINNÉ: FUNDAMENTA BOTANICA... Halae 1747. Linné (1707—1778) je znani švedski zdravnik in narovoslovec, po katerem je znana tudi sistematična razdelitev rastlin. Knjiga je ena od zgodnejših izdaj botanike.
Inv. št. L-111-D

20. ANDREA POZZO (PUTEO): PERSPECTIVAE PICTURUM ATQUE ARCHITECTORUM. I. — DER MAHLER UND BAUMEISTER PERSPECTIV. I. Augsburg 1749. Latinska izdaja je izšla l. 1693. To je nemško-latinska izdaja. Delo govori o načinu slikanja perspektive arhitekture in arhitekturnih elementov, zlasti v fresko slikarstvu. Bilo je teoretično vodilo za aluzionistično slikarstvo 18. stoletja. Pozzo (1642—1709) je bil italijanski slikar in gradbenik, ki je deloval tudi v Ljubljani.

Inv. št. N-16126-D

21. SEBASTIAN MÜNSTER: COSMOGRAPHY ODER BESCHREIBUNG ALLER LÄNDER, HERSCHAFTEN, FÜRNEHMSTEN STETTEN, GESCHICHTEN, GEBREUSCHEN, HANDTIERUNG... (Kozmografija ali opis vseh dežel, gospodarstva... Bassel 1574. Knjiga je vezana v lesene platnice z usnjem. Govori o življenju, delu in znanju tedanjega časa. Obogatena je s številnimi ilustracijami od vedut mest, zemljevidov do pravil in prizorov iz vsakdanjega življenja. Prva izdaja je izšla l. 1544 v šestih knjigah in do leta 1650 je izšlo 27 nemških izdaj. V knjižnici je tudi tisk iz 1588, Avtor (1489—1552) je nemški hebraist, matematik, kartograf in kozmograf. Imenovali so ga »nemški Strabo«.

Inv. št. N-16161-D

22. JOHANN HÜBNER — JOHANN BAPTISTA HOMANN: KLEINER ATLAS SCHOLASTICUS VON SECHS UND ZWANTZIG CHARTEN... Nürnberg 1746. Atlas vsebuje 31 kart, v glavnem evropskih dežel. Karta sveta še ni popolna in kaže, do kod so segala odkritja tistega časa. Seveda pa so poleg dokumenta časa zlasti zanimive ilustracije.
- Inv. št. L-456-S

II. SLOVENSKE KNJIŽNE REDKOSTI OD 16. DO 19. STOLETJA

23. PRIMOŽ TRUBAR: TA PERVI DEJL TIGA NOVIGA TESTAMENTA... Tübingen 1557—1560—1561. Ptujski primerek iz Minoritske knjižnice, ki ga hrani Ljudska in Študijska knjižnica Ptuj, je tretji najbolj ohranjen na svetu (dva izvoda sta v NUK ter v frančiškanski knjižnici v Nazarjah, ki pa se hrani v Celjski knjižnici) ter obsega Evangelije, Apostolska dela, Pismo Rimljanom, Prvo in drugo pismo Korinčanom ter nepopolno pismo Galačanom. Knjiga je bila l. 1986 restavrirana v Fribourgu v Švici. S to svojo najznačilnejšo knjigo je oče slovenske književnosti Trubar (1508—1586) oral dalje ledino, ki jo je začel s prvo slovensko knjigo oziroma s Katekizmom.
- Inv. št. Minoritske knjižnice 4758

24. JURIJ DALMATIN: BIBLIA, TU IE VSE SVETU PISMU, STARIGA INU NOVIGA TESTAMENTA... Wittemberg 1584. Dalmatinova Biblija je prvi celotni prevod svetega pisma v slovenski jezik, zato jo tudi imenujemo »mati slovenske besede«. Dalmatin (1547—1589) je eden od glavnih stebrov slovenske protestantske književnosti, njegova Biblija pa je ponos sleherne knjižnice. Knjiga je bila restavrirana in dopolnjena z manjkajočimi stranmi uvoda l. 1986. V delu imajo svojo naslovno stran še: SVETI PREROKI, V'SLOVENSKI IESIK TOLMAZHENI... Vvitembergae 1584; NOVI TESTAMENT: TU IE TÉH SVETIH EVANGELISTOU INU APOSTOLOU, BUQUI INU LYSTUVI: SLOVENSKI... Vvitembergae 1584. Knjiga je prišla preko učitelja R. Košarja, ki jo je kupil v Runču od nekega kmeta, v knjižnico Muzejskega društva. (Lit.: A. Smodič, MbZ 31. 12. 1937).
- Inv. št. N-23621-D

JURIJ DALMATIN: BIBLIA, TU IE VSE SVETU PISMU, STARIGA INU NOVIGA TESTAMENTA...

25. SIGISMUND HERBERSTEIN: COMENTARI DELLA MOSCOVIA. In Venetia 1550. To je zgodnji prevod njegovih latinskih Moskovskih zapiskov — RERUM MOSCOVITARUM COMMENTARIUM, ki so izšli 1549. Ta izdaja je silno redka, saj so zaenkrat znani izvodi le v Hamburgu, Dunaju, Novi gorici in v Ptujju. Z delom je Herberstein (1486 Vipava — 1566 Dunaj) odkril geografijo vzhodne Evrope in prvi seznanil evropsko javnost z rusko zgodovino. Knjiga je bila v preteklosti že restavrirana, zato je tako dobro ohranjena. Poleg lepega naslovnega grba je v knjigi še 6 nepobarvanih bakrorezov ter zemljevid. (Lit.: A. Kovač, Večer 6. 8. 1958).

Inv. št. N-24240-D

26. SIGISMUND HERBERSTEIN: ACTA. V pergamentni ovitek so vezane Acta ali uradne listine, ki so jih pošiljali Herbersteini, ali pa so bile namenjene njim, pa tudi vrsta listin, ki se dotikajo krajske dežele, v letih 1521—1564. Vmes so rokopisne notice, grbi in ilustracije. Knjiga je tiskana na Dunaju okrog 1558—1564. Vsebinsko še ni natančneje obdelana.

Inv. št. N-23627-D

27. SIGISMUND HERBERSTEIN: NAMEN UND GESCHLACHTSREIHEN DER HERBERSTEIN FAMILIE. 1557. Naslov je prepisan s pozneje dopisanega rokopisnega teksta, a bi v resnici bolj odgovarjal hrbtni naslov: HERBERSTEINISCHE KRONICK. Knjiga, podobno kot prejšnja, skriva v sebi vrsto uradnih listin in Herbersteinovih rokopisnih zapiskov iz let 1527—1564.

Inv. št. N-23628-D

28. SIGISMUND HERBERSTEIN: GRATAE POSTERITATI... Viennae 1560. Kratek življenjepis avtorja s portreti sodobnih vladarjev in lastnimi portreti v raznih poslaniških uniformah. Delo sega do leta 1558 in je dragocen prispevek k diplomatski ter politični zgodovini 16 stoletja. Edini znani primerek, vsaj v Jugoslaviji, je pri nas v Ptujju. Knjiga je bila restavrirana leta 1988.

Inv. št. N-24241-D

29. ANTON BRESNIK: VEZHNA PRATIKA OD GOSPODARSTVA, V' KATERI JE NAJTI: KOKU V' SAKI HISCHNI GOSPODAR SVOJE HISHNE REZHI S' NUCAM OBERNITI... V'Marburgi cca 1808. Pisana je v bohoričici. Poleg opisanih opravil za vsak mesec in nasvetov vsebuje tudi osnove astronomije. Knjiga je bila 1986 restavrirana. (Lit.: A. Kovač, Večer 6. 8. 1958).

Inv. št. S-6891-N

30. JANEZ SVETOKRIŠKI: SACRUM PROMPTUARIUM... (Sveti priročnik). Labaci 1707. Pravo avtorjevo ime je TOBIJA LIONELLI (1647 Križ pri Vipavi — 1714). To je peti zvezek zbirke njegovih obsežnih pridig, ki so izhajale od 1691 do 1707 (prva dva zvezka v Benetkah). Njegova zbirka pridig presega po obširnosti okvir priročnika za najnujnejše potrebe. V pridigah rad uporablja izraz Slovenec, manj pa Kranjec ali Carniolus. Njegove knjige spadajo med najbolj izvirna dela tega časa v slovenskem jeziku.

Inv. št. S-12500-D

31. OČE ROGERIJ (MIHAEL KRAMMER): PALMARIUM EMPYREUM, SEU CONCIONES CXXVI. DE SANCTIS TOTUS ANNI (Zmagovita nebesa...) Clagenfurti — Labaci 1731—1743. Avtor, ki je bil pridigar v Ljubljani (1667—1728) je izdal svoje pridige v dveh zvezkih. Delo odlikuje baročna bujnost sloga. Zanimivi so njegovi slovenski verzi, ki jih podaja ob vsaki pridigi.

Inv. št. L-364/365-D

32. HITRA INU GLATKA POT PRUTI NEBESSAM... V Mahrburgi 1770. V lesene platnice so zlepljeni listi iz obrednikov v latinskem jeziku. To je primerek starejšega molitvenika, ki je doživel več ponatisov v Ljubljani, Mariboru, Gradcu, medtem ko je ptujška Schützova izdaja iz l. 1793 zaenkrat izgubljena. (Lit.: J. Glaser, ČZN 1933, 207—213).

Inv. št. S-1270-D

33. FRANČIŠEK KSAVERIJ GORIUPP: ZIRKOUNU LEITU ALI EVANGELSKI NAVUKI SA USSE NEDELE INU PRASNIKE ZELIGA LEITA, POPREI NA SLOVENSKI JESIK UKUP SPISSANI... Labaci 1770. Avtor (1721—1781) pravi v uvodu: »... nym ponudim tukei EVANGELSKJE NAVUKE na slovenski jesik vezhtal toku, koker se v' tem kraju Cella govory«.

Inv. št. S-11198-D

34. GASPAR RUPNIGG (GAŠPER RUPNIK): TA CHRISTUSOVIMI TERPLEINU POSVEZHENI POST... S' LATINSKIGA NA SLOVENSKU PRESTAULEN... Labaci 1773. Ob prevodu molitvenika GABRIELA HEVENESIJA je prevajalec napisal: »...moja misu bla tiste na slovensku prestaviti, inu skus drugih opomineine na svetlobo dati«. Knjiga je vezana v lesene platnice prevlečene z usnjem, kar kaže na željo po trajnosti in uporabnosti, saj je žepnega formata. Rupnik (1714 Vojnik — 1790) spada med lokalne slovstvene delavce.

Inv. št. S-1264-D

35. OSVALD GUTSMANN: DEUTSCH - WINDISCHES WÖRTERBUCH MIT EINER SAMMLUNG DER VERDEUTSCHEN WINDISCHEN STAMMWÖRTER... Klagenfurt 1789. Knjiga je primerek zgodnejšega slovarja nemško-slovenskega jezika v našem kulturnem prostoru, kjer močno upošteva koroško narečje. Sam je skoval vrsto besed, ki so prešle v splošno rabo. Avtor (1727—1790) je filolog in nabožni pisatelj. O Gutsmannu, ki je bil rojen v Grabšajnu na Koroškem, pravi F. Kidrič: »Vpliv Gutsmannovega slovarja... je bil močen v slabem in dobrem smislu«.

Inv. št. N-17069-D

36. ŠTEVILSTVO ZA SLOVENSKE ŠOLE PO CES. KRAL. DERŽAVAH. Ve Lublane 1830. Knjiga, ki jo je poslovenil Fran Metelko (1789 Škocijan pri Mokronogu — 1860), je zanimiva predvsem zaradi njegovega lastnega črkopisa, »metelčice«, ki je bila nato l. 1833 uradno prepovedana. Za jezikovno izhodišče mu služi domača dolenjščina.

Inv. št. S-15948-Z

III. DRAGOCENE DOMOZNANSKE KNJIGE

37. ANTON KREML: DEUTSCH-WINDISCHER CHRISTENLEHR-KATECHISMUS IN FRAGEN UND ANTWORTEN — NEMSHKO-SLOVENSKI KATEKIZMUSH SA KERSCHANSKI NAVUK V — PITANJIH INO ODGOVORIH. Pettau 1826. Kreml (1790 Polički vrh pri Gornji Radgoni — 1844 Mala Nedelja) je bil narodni buditelj, nabožni pisatelj, pesnik, šolnik in zgodovinar. Delo ima značaj poučne verske literature, s poudarkom na slovenskem jeziku.

Inv. št. S-1239-D

38. JANEZ LEOPOLD ŠMIGOC: THEORETISCH-PRAKTISCHE WINDISCHE SPRACHLEHRE... Grätz 1812. Delo je prva slovenska slovnica na Štajerskem, namenjena Nemcem. Čeprav se naslanja na vzhodno štajerski dialekt, upošteva osrednji slovenski jezik. Šmigoc (1787—1829), rojen v Gruškovcu, je bil oskrbnik ptujskega gradu in slovničar.

Inv. št. N-18531-D

39. PETER DAJNKO: ČELARSTVO... Vu Gradcu 1831. Knjiga je izšla v avtorjevem lastnem črkopisu, v »dajnci«, ki je bila l. 1838 prepovedana. Delo poskuša prebuditi čebelarstvo, ki je po Dajnkovih besedah zapuščeno. Dajnko je rojen (1787—1873) pri Sv. Petru pri Gornji Radgoni ali Črešnjevcu. Spada med najbolj vnete in plodovite narodne buditelje, vendar je preveč lokalno omejen. Okoli l. 1834 je bilo na Štajerskem že približno 50.000 knjig v dajnci, kar je povzročalo jezikovni separatizem.

Inv. št. S-4393-D

40. STANKO VRAZ: GLASI IZ DUBRAVE ŽERAVINSKE: POVJESTICE. U Zagrebu 1841. Pesmi so posvečene rojstni pokrajini in so lepi pesniški opisi slovenskogoriške okolice. Poleg pesmi je za literarno zgodovino zanimiv seznam naročnikov na koncu knjige. Vraz je bil rojen l. 1810 v Cerovcu ter umrl 1851. Lahko ga označimo kot najvnetejšega buditelja slovenske zavesti v svojem času, pozneje pa postane zaradi razmer pomemben hrvaški pesnik, zlasti lirik, pa tudi kritik in urednik. V Ptujju se je pripravljaval v minoritskem samostanu pri pisatelju Kremplu na vstop v mariborsko gimnazijo.

Inv. št. S-5258-N

41. STANKO VRAZ: NARODNE PESNI ILIRSKÉ, KOJE SE PEVAJU PO ŠTAJERSKOJ, KRANJSKOJ, KORUŠKOJ I ZAPADNOJ STRANI UGARSKE. U Zagrebu 1839. Moderna etnološka veda je ugotovila, da je bil Vraz med nabiralci narodnega blaga ta, ki je najbolj dosledno ohranjal originalno obliko. V uvodu tudi zagovarja uporabo novega hrvaškega črkopisa — gajice in je to prvi slovenski tisk v gajici. Knjigo je posvetil V. S. Karadžiću.

Inv. št. S-569

42. FERDINAND RAISP: PETTAU, STEIERMARKS ÄLTESTE STADT UND IHRE UMGEBUNG... Graz 1858. Prvi ptujski vodnik, ki presega te vrste literature tedanjega časa in je po širini obravnave snovi monografija tedanjega mesta in okolice. Poleg topografije obsega politično, cerkveno in kulturno zgodovino, popis vseh pomembnejših ptujskih osebnosti ter kroniko mesta za l. 1857. Raisp (1818—1898), ki je sicer rojen v Vincenzi v Italiji, je večidel življenja preživel v Ptuj, kjer je postal kronist mesta in njegov politik. Poleg tega je napisal še več člankov in drugih brošur.

Inv. št. N-25471-N

Študijska knjižnica Ptuj

43. FERDINAND RAISP: K. K. MILITÄR — INVALIDENHAUS ZU PETTAU. Graz 1860. Brošura o ptujskem Invalidskem domu.

Inv. št. N-16390-D

44. MATEJ SLEKOVEC: ŠKOFIJA IN NADDUHOVNIJA V PTUJI. V Mariboru 1889. Avtor se ni omejil le na cerkveno zgodovino Ptuja, temveč opisuje tudi življenjepise cerkvenih osebnosti v Ptuj in tedanje razmere. Zraven so privezane še njegove brošure: Odlični Kranjci. V Ljubljani 1887; Sekelji. V Ljubljani 1893. Slekovec (1846 Kunova pri Negovi — 1903 Ljubljana) je bil znan štajerski lokalni zgodovinar in duhovnik, ki je ohranil marsikatero zanimivo zgodovinsko drobtinico.

Inv. št. S-3528 d-D

45. ŠTAJERC. 1900—1918. Slovenci so ga imenovali »giftna krota«. Najzloglasnejši urednik tega ponemčevalnega lista, ki je napadal slovensko duhovščino ter slovenske veljake oziroma politike in ga je podpirala ptujska nemška, še bolj pa nemškutarska elita skupaj z Ornigom, je prosluli renegat Karl Linhart. Najbolj kompletne letnike v Sloveniji hrani ravno naša knjižnica.

Inv. št. 1. letnika S-2032-D

IV. ROKOPISI

46. SIGISMUND HERBERSTEIN: GRATAE POSTERITATI... 1506—1558. Nemški rokopisni izvleček Gratae posteritati, pisan na pergament, zložen v sedem pregibov, popisan na obeh straneh in velikosti 10x14,8 cm. Skoraj polovica teksta je odrezana v višini 2,8 cm. Vezan je v dvoje usnjenih platnic z vtisnjenimi vzorci. Časovno segajo ti zapiski od 1506 do 1558. Rokopis vsebuje tudi perorisbo grba družine Herberstein. V knjigo je vlepljen ekslibris D. Zach. Conr. Uffenbacha M. F. (Lit.: S. Herberstein, Moskovski zapiski. 1951).

Inv. št. N-24239-D

47. EDVARD GEBRONŠEK: HEILIGER ZEIT VERTREIB VOR IN DER LIEBE GOTTES ANGEFFLAMTE HERZEN. 1783. Rokopisni molitvenik je napisal P. Edvard Pettoviensis Capuc. scripsit 1783 (1749 Ptuj — 1794), kot je to zapisano z drobnimi črkami na naslovni strani. 179 strani je na enak način ornamentirano z rdečimi naslovi in inicialkami. Delo je vezano v usnje in priča o izjemnem trudu avtorja in njegovem smislu za estetiko. (Lit.: V. Skrabar, ČZN 1937, 137—142).

Inv. št. N-25749-D

48. IVAN CANKAR. Pismo F. Lampetu, uredniku Doma in sveta, 27. 1. 1898. Knjižnici ga je podaril prof. D. Šuligoj in je bilo prvič objavljeno šele l. 1917 v Zbranem delu 27, Pisma II, str. 11—12. Vsebinsko je zelo močno, saj v njem piše o težki situaciji doma po materini smrti.

Inventar Rokopisi.

49. SOPHOKLES: KRALJ OIDIPUS. TRAGEDIJA V PETIH DEJANJIH. PREVEDEL ANTON SOVRE. (Ptuj) 1921. Rokopis z lepo pisavo ter popravki, ki je zanimiv posebno zaradi predgovora, v katerem izraža strah pred odkrivanjem klasičnih jezikov, posebno grščine. Avtor prepričljivo zavrača tu ugovore, a žal brezuspešno, saj vidimo danes posledice neizmerne kulturne in znanstvene škode, ki jo je povzročila taka »tehnična miselnost«.

Inv. št. S-13132-D Rokopisi.

SEZNAM NERAZSTAVLJENIH DRAGOCENIH DEL

V. DRAGOCENE KNJIGE OD INKUNABUL DO 18. STOLETJA — NESLOVENSKI TISKI

INKUNABULE IN DRUGA NAJSTAREJŠA DELA

1. BERNARDUS CLARAVALLENSIS: Sermones super Cantica canticorum. Argentinae 1497 (N-23618-D)
2. Opus preclarum suos complectens sermones de tempore... 1515 (L-208-D)

VERSTVO

3. CONCORDANTIAE maiores Sacrae scripturae... Argentina 1529 (L-271-D)
4. BIBLIA... Antverpiae 1561 (L-219-D)
5. BIBELL... Zu Cöln 1577 (N-16142-D)
6. HEILIGE Augen-und Bemüths-Lust /Vorstellend/ Alle Sonn-Fest-und Feyrtägliche Nicht nur Evangelien /sondern auch Epistelen und Lectionen/ Jene historisch /viele auch Emblematisch/ und mit curieusen Einfassungen... In Augspurg 1706 (N-16128-D)
7. GRANATA, L.: Pars aestivalis Postilla de tempore. Zu Cöln 1588 (N-16144-D)
8. EVANGELIA et epistolae... Für das ganze Jahr mit dem lateinischen und deutschen Text... Augspurg 1735 (L-164-D)
9. Der PSALTER. (1566) (N-16090-D)
10. WANN, P.: Sermo. Hagenau 1514 (N-23624-D)
11. WILD, J.: Postila... Chur 1556 (N-16141-D)
12. VVICELIUM (WITZEL) G.: Sommerteyl. Homiliae orthodoxae Postil oder Auslegung... Zu Meinz 1546 (N-16149-D)
13. LIPSIUS, J.: De constantia. II. Clagenfurti 1711 (L-152-D)
14. ARMENSKI MOLITVENIK. (arm.) 1831 (Ar-1-D)
15. ASSERTIO bipartita veritatis catholicae Adversus Haeticam Pravitatem... Styrae 1736 (L-165-D)

ANTIČNA DELA

16. ARISTOTELES: Libri omnes. T. V. Lugduni 1580 (L-155-D)
 17. TOLETI, F.: Commentaria una cum Questionibus, in octo libros Aristotelis de Physica auscultatione... Coloniae Agrippinae 1579 (L-200-D)
 18. XENOPHONTIS oratoris et historici... Basileae 1583 (L-325-D)
 19. PLINIUS C. S.: Epistolarum libri decem. Lugduni 1551 (L-119-D)
- V knjigi tudi dela G. T. Svetonija in Juliusa Afričana.

20. SENECA, M.: Tragoediae. Dilingae 1666 (L-148-D)
21. OVID P. N.: Metamorphosis. Venetiis 1505 (L-337-D)
22. JOSEPHUS FLAVIUS: Bücher... 1535 (N-16121-D)
23. JULIUS CAESAR: Wahrhaftige Beschreibung aller namhaftiten fürtrefflichen Kriege... Franckfurt 1565 (N-16185-D)

GEOGRAFIJA IN ZGODOVINA

24. CLUVERI, P.: Introductionis in universam geographiam tam veterem quam nouam. L. VI. Venetiis 1674 (L-175-D)
25. JÄGER, W.: Geographisch-Historisch-Statistisches Zeitung-Lexicon. I—II. Nürnberg 1782—1784 (N-16940-D), (N-16941-D)
- 26.-28. JOVIUS PAULUS NOVOCOMENSIS: Historiarum sui temporis. I—II, II/I. Basileae 1567 (L-159-D), (L-127-D), (L-128-D)
29. SCHUSTER, D.: Mahomets und Türcken Grewel... Franckfurt 1664 (N-16020-D)
30. J. U. M.: Schau-Plaz Bayerischer Helden... Nürnberg 1681 (N-1318-D)
31. PUTEANUS, E.: Purpura Austriaca hierobasilica, sacram et regiam... Antverpiae 1635 (L-180-D)
32. BRANDIS, A. F. v.: Frucht-bringend Oesterreichische Lorbeer-Zweig /Das ist Aller kürzeste Erzehlung der Denk-würdigsten Begebenheiten/... Augsburg 1675 (N-16350-D)
33. BÖMER, A.: Triumphus novem seculorum Imperii Romano-Germanici, Carolo Magno... Augustae-Vindelicorum 1725 (L-224-D)
34. HISTORIA Ducum Styriae in tres partes divisa... Graecii 1778 (L-214-D)
35. MAYERS, K.: Versuch über steyermärkische Alterthümer und einige merkwürdige Gegenstandt. Grätz 1782 (N-1174-D)
36. ORBIS terrarum in nuce, sive Compendium Historiae civilis Chronologicum in sculptura memoriali... Nürnberg 1722 (N-16051-D)
37. ALLGEMEINE Historie der Reisen zu Wasser und Lande: oder Sammlung aller Reisebeschreibungen... II. Leipzig 1748 (N-3187-D)

PRAVO

38. DIGESTORUM seu pandectarum pars quinta. Lugduni 1571 (L-174-D)
39. DER STAT NÜRMBERG verneute Reformation 1564. Nürnberg 1595 (N-16124-D)
40. CASHERANI, O.: Consilia sive responsa Eminentissimi iureconsulti. Francofurti 1599 (L-326-D)
41. PERNEDER, A.: Imp. caes. Justiniani Institutiones, Das ist Ein Auszug und Anleitung etlicher Keyserlichen und dess heyligen Römischen Reichs geschribner Rechten:... Zu Ingolstadt 1614 (N-16151-D)
42. LANDTS-Hand Vest dess Herzogthumbs Steyer Anno 1697. Grätz 1697 (N-16146-D)

43. BECKMANN, N. d.: *Idea juris statuarii et consuetudinarii Stiriaci et Austriaci. Graecii 1688* (L-212-D)
44. ERB-Huldigungs-Actus im Herzogthumb Steyer. Grätz 1690 (N-16129-D)
45. RÖMISCHER Kayserlicher auch zu Hungarn und Böhaimb /königl. Majestät/ Erzherzog zu Oestereich... Confirmation und Bestettigung dess Fürstenhumbs Steyer Berg-Rechts-Büchel. Zu Grätz 1697 (N-16123-D)
46. BADON, I. N.: *Jurisprudentia quintuplex seu questiones selectae ex jure... sub Ioannis Philippi Episcopi Herbipolensis... Salisburgi 1709* (L-335-D)
47. FEKETE DE GALANTHA, J.: *Diplomataria sacra Ducatus Styriae. Pars prior. Viennae 1756* (L-202-D)
48. VERBOCZI, I.: *Magyar és Erdély Országának Torvény — konyve. Kalotsán 1773* (M-182-D)

SPLOŠNA DELA

49. DENIS, J. N. C. M.: *Einleitung in die Bücherkunde. II. Th. Wien 1778* (N-16052)
50. LANGIO, J.: *Florilegii magni seu Polyanthaeae Floribus novissimis sparsae. L. XXIII. Lugduni 1659* (L-220-D)
51. ALLGEMEINES Historisches Lexicon in welchem das Leben und die Thaten derer Patriarchen... und Künstler... I—IV. Leipzig 1730—1732 (N-16166 do 16169-D)
52. ISELIN, J. C.: *Neu vermehrtes Historisches... Allgemeines Lexicon in welchem das Leben, die Thaten und andere Merckwürdigkeiten deren Patriarchen... II—IV. Basel 1728—1729.* (N-16164-D, N-161193-D N-16194-D, N-16172-D)
53. BECK, J. C. — A. J. BURTORFF: *Supplement zu dem Baselischen Allgemeinen Historischen Lexico, in welchem das Leben und die Thaten der Patriarchen... und Künstlern... Basel 1742—1744* (N-16170-D, N-16171-D,
54. THE ILLUSTRATED London news. Vol. I, Vol. LV, LVII, LVIII, LXII, LXIV, LXV, LXX. London 1870—1872, 1874, 1877 (A-246 do 250 in 993-D)
55. SCHREIB Calender Auff das Jahr... 1639. Zu Wienn 1639 (N-16039-D)
56. NEUER Gräzer Schreibkalender... 1769. Grätz 1769 (N-16035-D)
57. NEUER Gräzerisch Schreib-Kalender... 1753. Grätz 1753 (N-16034-D)
58. (KALENDER für das Jahr 1732) (N-16101-D)
59. NEUER Almanach auf das Jahr... 1789. Grätz 1789 (N-16110-D)
60. THEATRALKALENDER von Wien für das Jahr 1772. Wien 1772 (N-10869-D)
61. KALENDER für die Fremde und Verehrer Dianens nach Hartigs Lehrbuch... von Joh. N. v. Rainer. In Grätz 1830 (N-14100-D)
62. Das NEUE Geld nebst einem Kalender 1859. Wien 1859 (N-25135-D)

DELA O MAGIJI

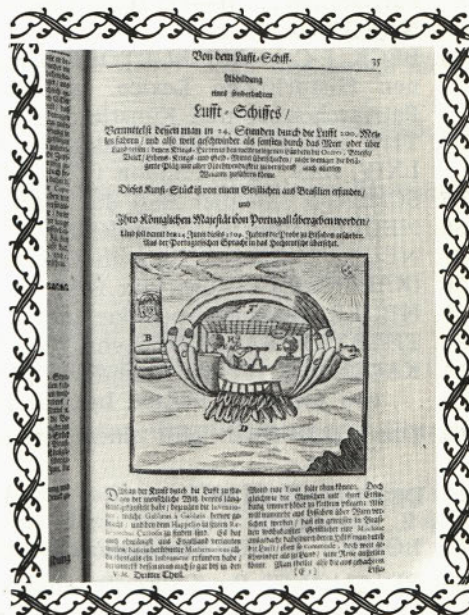
63. BÖHME, J.: *Alle Theosophische Schrifften. Zu Amsterdam 1682* (N-4098-D)
64. PINAMONTI, P.: *Exorcista rite' edoctus seu accurata methodus. Omne Maleficior genus probe... Venetiis 1707* (L-169-D)

UPORABNE VEDE

65. HELMHARD HERR VON HOHBERG, W.: *Georgica curiosa aucta... Adeilichen Land=und Feld=Leben... I—II. Nürnberg 1695 (N-16134-D, N-16135-D)*

66. VALENTINI, M. B.: *Musei museum, oder der vollständigen Schau Bühne fremder Naturalien II. Franckfurt am Mayn 1714 (N-16162-D)*

67. LINNÉ, C. v.: *Systema vegetabilium secundum classes ordines genera species cum characteribus et differentiis*. Göttingae 1797 (L-12-D)
68. LONICERI, A.: *Kreuterbuch, kunstliche Conferteytunge der Bäume...* Augsburg 1653 (16155-D)
69. FUCHSIUS, L.: *Historia stirpium*. Tübingen 1545 (L-324-D)
70. GATENARIA, M.: *Summi medicis omnes...* Basiliae 1537 (L-206-D)
V knjigi še: C. C. AMERINI *Medicorum nulli, quos Roma atq adeò tota Italia habuit...* Basiliae 1535.
71. BION, N.: *Mathematische Werk-Schule oder grundliche Anweisung wie die mathematische Instrumenten...* Leipzig 1713 (N-16064-D)

FILOZOFIJA

72. WALCH, J. G.: *Philosophisches Lexicon*. Leipzig 1733 (N-16039-D)
73. LEIBNIZ, G. W.: *Tentamina Theodicaeae de bonitate Dei, libertate hominis et origine mali*. Tubingae 1771 (L-69-D)
74. KANT, I.: *Opera ad Philosophiam criticam. IV. Lipsiae 1798 (F-1674-D)*

UMETNOST

75. SCHÜBLER, J. J.: *Synopsis Architecturae civilis eclecticae...* Civil-Bau-Kunst... Nürnberg 1732 (N-16118-D)
76. *Nützliche Anweisung zur unentbehrlichen Zimmermanns-Kunst...* Nürnberg 1749 (N-16136-D)
77. RIEGER, C.: *Universae Architecturae civilis elementa...* Vindobonae 1756 (L-84-D)
78. ETTENHARD, G.: *Paedopaegnion puerorum ludentium schemata varia*. Antverpiae 16... (L-226-D)
V knjigi še J. FALCH *Florum-icomes...* 1662 idr.
79. KRAUSSEN, J. V.: *Historischer Bilder Bibel*. In Augspurg 1705 (N-16157-D)
80. HANTHALER, C.: *Quinquagena symbolica...* Cremsij 1741 (L-210-D)
81. COLICOLA, C.: *Le magnificenze di Roma antica, e moderna*. In Roma 1725 (L-120-D)
82. BODENEHR, G.: *Des Curiosen Staats und Kriegs Theatri am Rhein, inderer Theil oder der Untere Rhein*. In Augspurg 175... (N-25563-S)
83. VISCHER, G. M.: *Topographia Ducatus Stiriae*. Graeci 1681 (N-23632-D)
93 bakrorezov.

DELA V SLOVANSTVU

84. LEIBNIZ, G. W.: *Collectanea etymologica...* Hanoverae 1717 (L-125-D)
85. ASSEMAN, J. S.: *Kalendaria Ecclesiae universae...* T. III.: *Kalendaria Ecclesiae Slavicae, sive Graeco-Moschae*. Romae 1755 (L-438-N)
86. C. B. D.: *Res Slavicas, recensebunt publicae praeses M. Conradus Samuel Schurtzfleisch, et Johannes Georgius Liebe Ossatiensis Misnicus, respondens*. Wittembergae 1670 (L-101-D)
87. DOBROWSKY, J.: *Slovanka*. Prag 1814 (N-18529-D)
88. HORVÁT, S. v.: *Urgeschichte der Slaven oder über die Slavinen, das heist: Prahler von Trojanischen Krieg bis zu Zeiten Kaiser Justinian's des ersten*. Pesth 1844 (N-6311-D)

SRBSKA IN HRVAŠKA DELA

89. KATEHISIS (cir.) 1688 (SH-2066-D)
90. PSALTIR (cir.) Budingrad cca 1798
91. BUKVAR . . . (cir.) Budingrad 1812 (SH-162-D)
92. SERBSKE letopisi za god 1826 (cir.) U Budimu 1826 (SH-163-D)
93. SLOVO o polku Igorev (starorus., rus., češ., polj.) We Lwowie 18 . . (P-8-D)
94. VITEZOVIĆ, P.: Kronika, aliti szpomenek vszega szveta vekov . . . Vu Zagrebu 1744 (S-20274-N)
95. GAŠPAROTI, H.: Szvet szveteš II. Vu Beču 1756 (SH-2065-N)
96. JAMBREŠIĆ, J.-F. SUŠNIK: Lexicon Latinum interpretatione Illyrica, Germanica, et Hungarica . . . Zagrabiae 1742 (L-363-D)
97. ŠVAGEL, F.: Opus selectum I. Zagrabiae 1761 (L-557-N)
98. MATAKOVIĆ, B.: Sermones morales . . . Zagrabiae 1770 (L-555-N)
99. SZVETI Evangeliumi na vsze nedelje y szvetke czeloga leta. Vu Zagrebu 1778 (SH-3797-N)
100. VOLTIĆ, J.: Ricsoslovník illirickoga, italianskoga i nimacskoga jezika s' jednom pridpostavljenom grammatikom illi pismenstvom. U Bescu 1803 (SH-384-D)
101. DANICA ilirska 1838, 1843, (SH-313-D, SH-314-D)

VI. SLOVENSKE KNJIŽNE REDKOSTI OD 16. DO 19. STOLETJA

102. VALVAZOR, J. V.: Die Ehre Herzogthums Crain. I—IV. Laybach 1689 (N-16212 do 16215-D)
103. MACHER, J.: Sacra naturae prodigia inclyti Ducatus Styriae . . . Graecij 1700 (L-80-D)
104. MEGISER, H.: Dictionarium quatuor linguarum: Videlicet Germanicae, Latinae, Illyrica (quae vulgo Sclavonica appellatur) et Italicae, sive Hetrur-scae. Clagenfurti 1744 (L-360-D)
105. LEONARDO DA PORTO MAURIZIO-P. SEVER: Pot svetiga krisha. V' Lublani 1753 (S-1252-D)
106. HITRA inu glatka pot proti nebessam . . . (Maribor 1767) (S-1275-D)
107. POHLIN, M.: Ta malu besedishe treš jesikov . . . Laibach 1781 (N-18525-D)
108. NOMINA juvenum in gymnasio Marburgensi . . . Anno 1777—1782, 1785—1798, 1801—1805, 1807—1819, 1821—1847 (L-459 do 537-N)
109. MARIA THERESIA — cesarica: Verordnungen — Povala . . . 1774 (N-16120-D)
110. Ta veliki KATECHISMUS V' Grazi 1783 (S-1377-D)

111. LINHART, A.: Versuch einer Geschichte von Krain und die übrigen südlichen Slaven Oesterreichs. I—II. Laibach 1788—1791 (N-120-D, N-121-D)
112. COLEMONE shegen . . . ok. 1790—1800 (S-1386-D)
113. DUHOUNA branua . . . ok. 1830 (S-1383-D)
114. DUHOUNA bramba . . . ok. 1830 (S-1380-D)
115. ŠIJARTO, Š.: Mrtvecsne peszmi . . . V Szomboteli 1796 (S-16173-D)
116. Szridnyi KATEKIZMUS . . . Sztarom-Gradi 18 . . . (SH-225-D)
117. HANŽIČ, M.: Analecta seu Collectanea . . . pro Historia Carinthiae I. Clagenfurti 1782 (L-168-D, L-134-D)
118. JAPELJ, J.: Pridige sa vse nedele skusi lejtju . . . I. V' Lublani 1794 (S-1234-D)
119. Listi inu evangelji . . . V' Lublani 1800 (S-644-D)
120. GUTSMAN, O.: Windische Sprachlehre. 4. Aufl. Klagenfurt 1799 (N-18536-D)
121. REDESKINI, M.: Osem inu shestdeset sveteh pesm . . . V' Lublani 1800 (S-1240-D)
122. KÚZMIČ, M.: Szveti evangyeliomi. V Szombothelyi 1804 (S-630-D)
123. LISTI inu evangelia na vse nedele inu prasnike . . . V' Marburgi 1807 (S-1263-D)
124. RITUALE romanum. Labaci 1808 (L-370-D)
125. KOPITAR, J.: Grammatik der Slavischer Sprache in Krain, Kärnten und Steyermark. Laibach 1808 (N-18526-D)
126. VODNIK, V.: Pismenost ali Gramatika sa perve shole. V' Lublani 1811 (S-600-D)
127. PRIMIC, J. N.: Prava pot k' dobrimu stanu . . . V' Gradzu 1812 (S-6711-D)
128. BUKVAR sa shole na kmetih . . . V' Gradzu 1816 (S-1992-D)
129. BUKVIZE sa sholi odrasteno mladost . . . Grätz 1819 (S-6712-D)
130. METELKO, F.: Lehrgebäude der Slowenischen Sprache . . . Laibach 1825 (N-24438-N)
131. Slowenische Sprachlehre. Laibach 1830 (N-18535-D)
132. ZALOKAR, J.: Dvoje bukve Tomaža Kempčana . . . (met.) V' Lublan' 1826 (S-1279-D)
133. SCHMID, C. v.: Martin mladi pushavnik. V' Zelovzi 1836 (S-612-D)
134. PREŠEREN, F.: Kerst per Savizi. V Ljubljani 1836 (S-597-D)
135. AHACEL, M.: Koroshke ino Shtajarske pesme. 2. nat. V' Zelovzi 1838 (S-617-D)
136. MRAKIČ, A.: Conversations-Cabinet für zehn Sprachen . . . Krainisch-Slavischer . . . Güns 1837 (N-18317-D)
137. KMETIJSKE IN ROKODELSKE NOVICE. V Ljubljani 1844—1845, 1847—1875, 1880 (S-726 do 757-D)
138. KÚZMIČ, Š.: Novi zakon . . . V Kőszegi 1848 (S-647-D)
139. MAJAR, M.: Pravila kako izobraževati ilirsko narečje . . . U Ljubljani 1848 (S-4392-D)
140. Slavjan. Časnik slovstven i uzajemen za Slavjane književne i prosvêtljene. V Celovcê 1873—1874 (S-2749-D)

SLOVENIJA.

List 16.

V petek 25. Velkiserpana

1848.

Slovenija izkaja vsaki točen dvokrat, in sicer vsaki turek in penk. Predplačilo se za celo leto v zbirnici v Ljubljani 2 gold., za polletja 3 gold., in 1/2, za eno kratko 1 gold. in 1/2 hr. Za celoletno postiljanje na dom v Ljubljani se odračajte se 1/2 gold. Za po pošti pošiljana Slovenija je celoletna plačila 3 gold., polletna 2 gold., za eno kratko 2 gold.

Slavenska sloga.

(Dolje in konec.)

Tisti ptiži Nemci v Frankfurtu nas tudi vabijo k sebi v njihav „Bund“ ali zaves: pa kako? Oni v svojih zborih, časopisih in novinah ukazujejo, kakor nekaki turski pasa: „Slaveni morajo se sjeiniti s listim „einiges Deutschland“ — ako ne; bodena jih pa „s ústnim metem (mit der Schärfe des Schwertes) pridoliti.“ — To bi bilo še velika laž, kakor vsaka knuša. Tudi je listim pitjeem popelnomu resnica, ubili ali postreljeni in mrtvi, kakor se je v Pragi zgodilo. Postreljeni in mrtvi, ni zvedlo. Tudi vse le skrivši in na tihoma izprašujo — in pravijo, da je to ofitno in javno (Öffentlichkeit): oni terjajo, da je to vse samo k sreči in k večji svobodi naroda. S jedno besedo: Oni hočejo da bi se ž njimi sjeiniti, oni bi bili nam samostniki.

Človek vesel; ta dobra reč bi vsako ženkico zadela. Sol vsaki potrebuje, neslano se jesti ne more. Dober kup, sol je dobrota za vsakega po sebi in za vse skup.

Oni morejo svobodno tabak (duhan) sejati, kakor hočejo; njim priše tako dober kup, kakor nam bukovno ali čresnjevo listje. To je gotovo dobro. — Nič ne smejaš se, ljubi moj Slovenec! — Ne reči, draga moja Slovenka: Ti ni nič, saj ga jaz ne kadim. — Glej, ako bi kdo vse denarje, kar se jih izda za duhan (tabak), samo v Sloveni, samo jedno jedino leto, zmenjal v tvrde tolarje, bi to bila tako sila denarjev, da bi jih deset naj močnejših konj kunej zaslekle. Ali bi ne bilo desetkrat boljši, da bi vsi ti denarji vsakega leta pri nas ostali, ker je tako težko za vsaki krajec?

Oni misajo koleka (stempeln). Pri nas se le v kako pisarnico stopis, bi že bilo dobro, da bi imel stempel; vsaka svedoča (Zeugnis), vsaki plačilni list (Quittung), kersni list

vico in silo, pa kateri bi jeden stan drugega, jeden narod drugega tlačil, silil, onegvil, mu pravico krajsal. Mi Slaveni čez in čez črtno in sovražimo vse pretenzije, predpravice in privilegije. Vsi stani in vsi narodi naj so jednako svobodni. Mi smo od drugih narodov umogo, premnogo preterpeti, vendar se nad njimi za tega voljo masčevati nečemo, temoč podamo bratovsko roko vsem, kateri so pripravljeni, kakor mi, spoznati in resnično deržati popolno jednakoost pravic glede vsakega naroda. Naso pravilo je: Svoboda, jednakoost in bratstvo. — Blizo tako se v listim proglasu bere, — Tudi so sotavili pisano presvetleomu cesarju, v katero so želje vseh slavenskih rodov vzeli; tudi želje naše, ker so tudi Slaveni v listim zboru bili. Se vse zakonit in imunitih reči so nameravali dokončati, pa naglo se je začel hrup v Zlatini Pragu, krez Windischgrec pribaril s vojsko v mesto in je začel vstrelati s puškami in topovi s kuznami. Zbor se le moral

142. TOMAN, L.: Glasi domorodni. V Ljubljani 1849 (S-15951-Z)

143. KOLEDARČIK slovenski . . . 1854. V Ljubljani (S-6713-D)

144. KOLEDAR slovenski . . . 1856. SM. V Ljubljani (S-14809-D)

145. KOLEDAR za Slovence . . . 1856. V Ljubljani (S-15925-D)

146. Domač KOLEDAR slovenski . . . 1860. V Ljubljani (S-14818-N)

147. VIOLICE. V Ljubljani 1855—1858 (S-5777-D)

148. HILDEGARDIJA svelizhana . . . V Ljubljani 1854 (S-619-D)

Privezано: Lažnjivi Kljukec . . . V Ljubljani 1856.

VII. DOMOZNANSTVO

149. VOLKMER, L.: Pesme k — tem opravili te svete Meshe... V Grazi 1783 (S-6337-Z)
150. VERŠIČ, M.: Duhovni varuh za mladost... (dajn.) V' Radgoni 1833 (S-1258-D)
151. DAJNKO, P.: Evangeliumi... V' Radgoni 1817 (S-639-D)
152. Svetega pisma sgodbe is starega ino novega sakona. I. V' Radgoni 1821 (S-6709-D)
153. Lehrbuch der Windischen Sprache. Grätz 1824 (N-18527-D)
154. Kmet Izidor s' svojimi otroki... (dajn.). V' Radgoni 1824 (S-9195-D)
155. Posvetne pesmi med slovenskim narodom na Štajerskem. (dajn.). V' Radgoni 1827 (S-6707-D)
56. Sveti križni pot... (dajn.). V' Radgoni 1829 (S-1242-D)
157. Božja služba keršanske mladosti... (dajn.). V' Radgoni 1830 (S-1388-D)
158. Knižica pobožnosti... (dajn.). V' Radgoni 1833 (S-6708-D)
159. RIŽNER, V.: Nabirki za mlade kristjane... (dajn.) I. V' Gradci 1828 (S-572-D)
160. KREMPL, A.: Molitvena knishiza sa katolshke Kristjane. Na Ptuji 1827 (S-1382-D)
161. Branje od tih v' kmetizhke kalendre po, stavlenih ino nekerih drugih ,svetnikov. V, Gradzi 1833 (S-643-D)
162. Kratke predge... II. V' Gradzi 1839 (S-19004-N)
163. ŠERF, A.: Predge na vse Nedele... (dajn.) V' Gradci 1835 (S-4405 do 4407-D)
164. Cvetenjaki ali rožnjaki. (dajn.). V' Radgoni 1839 (S-6710-D)
165. MURŠEC, J.: Kratka slovenska slovnica za pervence. V' Gradci 1847 (S-150-d-D)
166. VRAZ, S.: Djulabie. U Zagrebu 1840 (S-583-D)
167. Gusle i tambura. Zlatni Prag 1845 (S-582-D)
168. MURKO, A. J.: Theoretisch-praktische Slowenische Sprachlehre für Deutsche... Grätz 1832 (N-2441 d-S)
169. Slovensko-nemshki in nemshko-slovenski rozhni besednik. V Gradzi 1833 (N-1668 d-D)
170. PUFF, R. G.: Sagen und Erzählungen aus meinem Wanderleben. Jhg 1839. V. Grätz 1839 (N-10048-D)
171. MACUN, I.: Kratak pregled slovenske literature... U Zagrebu 1863 (SH-154-D)
172. RAIČ, B.: Načala ruskoga jazika — Temelji ruskoga jezika. U Zagrebu 1851 (SH-3147-N)
173. APULEIUS-A. SOVRE: Amor in Psyche. Ptuj 1925 (S-16394-D)

VIII. NERAZSTAVLJENI ROKOPISI

174. REMEC, A.: Magda (Rokopisi)
175. POTRČ, I.: Czek (Rokopisi)
176. RAISP, F.: Scizzen aus meinem Wanderleben. 1838—1840 (S-25748-D)
177. PFERDE Arzneibuch. 17 .. (N-24611-N)

IX. NOTNI ROKOPISI KOMORNE GLASBE IZ 18. STOLETJA. ZBIRKA
PREDSTAVLJA V PRETEŽNI MERI MANJ ZNANE AVSTRIJSKE IN
ŠTAJERSKE SKLADATELJE NA PREHODU IZ BAROKA V KLASICIZEM

178. BIRCK, W. R.: Concerto per il clavi cembalo ... (M-4)
Concerto ex A a clavi cembalo ... (M-5)
Concerto, cembalo ... (M-6)
Concerto ex D a clavi cembalo ... (M-7)
Concerto a clavi cembalo ... (M-8)
Suita G-dur. (M-51)
Suita F-dur. (M-53)
179. STEINBACHER, J. M.: Concerto sexti toni ... (M-22)
Concerto cembalo ... (M-23)
Eutrada, Paieson, Menuet, Menuet trio, Finale presto. (M-24)
Parthia G-dur. (M-25)
Concerto cembalo ... (M-26)
Pastorella. (M-27)
Concerto - Cembalo (M-28)
Parthia cembalo. (M-55)
Parthia sexti toni cembalo obligato. (M-57)
Parthia septimi toni il cembalo (M-58)
Parthia cembalo (M-156)
180. WAGENSEIL, G. Ch.: Divertimento per il cembalo. (v C-duru, M-29; v
D-duru, M-30; v A-duru, M-31; v Es-duru, M-342; v C-duru, M-33; c C-duru,
M-34)
Concerto ex B a clavi cembalo ... (M-35)
Concerto a clavi cembalo ... (M-36)
Concerto ex F a clavi cembalo ... (M-37)
Concerto ex G a clavi cembalo ... (M-38)
181. SGATBERONI, A. J.: Concerto per il cembalo. (M-11)
Concerto per il cembalo ... (M-12)
Parthia ex F per il cembalo con violino. (M-13)
Parthia per il cembalo. (M-154)
Parthia per il cembalo con violino. (M-157)

-
182. SENFFT, G.: Divertimento per il cembalo (v C-duru, M-19; v F-duru, M-20;
v A-duru, M-21)
183. SCHEIBL, J. A.: Parthia ex C di cembalo ... (M-14)
Concerto ex C a clavi cembalo ... (M-15)
Concerto ex C a clavi cembalo ... (M-16)
Concerto ex G di cembalo ... (M-17)
Concerto ex F a clavi cembalo ... (M-18)
184. HASSE. A.: Concerto ex D di clavi cembalo ... (M-3)
185. ZECHNER, J. G.: Concerto ex F a clavi cembalo ... (M-39)
Concerto ex A di clavi cembalo ... (M-40)
Concerto ex B a clavi cembalo ... (M-41)

182. BENTLEY, G. - *Wissenschaften des 19. Jahrhunderts* (1890)
 v. 1. (1890)

183. SCHUBERT, J. A. - *Handbuch der Geschichte der Philosophie* (1891)
 Geschichte der Philosophie von der Antike bis zur Neuzeit
 Geschichte der Philosophie von der Antike bis zur Neuzeit
 Geschichte der Philosophie von der Antike bis zur Neuzeit

184. HASE, A. - *Handbuch der Philosophie* (1892)
 Philosophie von der Antike bis zur Neuzeit

185. SCHUBERT, J. A. - *Handbuch der Philosophie* (1893)
 Philosophie von der Antike bis zur Neuzeit

Dragocenosti ptujske knjižnice

KATALOG RAZSTAVE

Teksti: Lidija Majnik, Jakob Emeršič, Vladimir
Kajzovar

Fotografije: Stojan Kerbler

Izbor gradiva: Jakob Emeršič, Helena Kovačič-
Pižmoht, Liljana Klemenčič, Lidija
Koltak, Vladimir Kajzovar

Oblikovanje kataloga in razstave: Janko Marinič

Katalog izdala in založila
LJUDSKA IN ŠTUDIJSKA KNJIŽNICA PTUJ

Natisnila

Ptujska tiskarna v 500 izvodih
Ptuj 1988

Po mnenju republiškega komiteja za kulturo št.
4210-271/88 av z dne 4. 5. 1988 je publikacija opro-
ščena davka od prometa proizvodov

STUDIJSKA KNJIŽNICA

KATALOG KATALOG

Letnik: letnik letnik, letnik letnik, letnik
Kategorija

Programski: študijski študijski

Letnik: letnik letnik, letnik letnik, letnik
Letnik: letnik letnik, letnik letnik, letnik

Domoznanski oddelek

DRAGOCENOSTI

25206 a

027.53(497.12 Ptuj):09

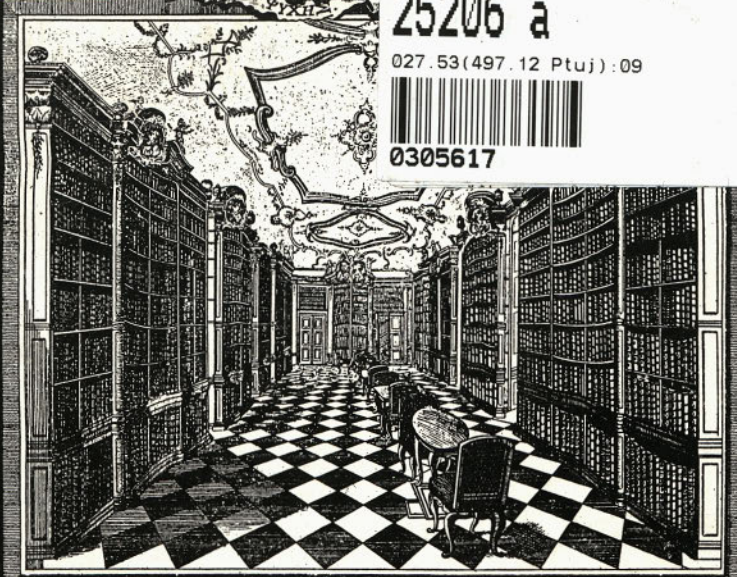

0305617

KNJIŽNICA IVANA POTRČA PTUJ

COBISS

BIBLIOTHECA. GARBAJIA.°

